

Одржливост - можности и ремоделирање

Сашо Клековски

Македонски центар за
меѓународна соработка (МЦМС)

Содржина

- Поимник
- Веројатноста на трајноста на граѓанското општество
- Вредност и ремоделирање на граѓанското општество
- Генерирање ресурси – модели за посебни потсектори
- Заклучоци

Поимник

- **Одржливост** – веројатноста дека една организација е способна да ги продолжи / одржи своите основни активности
- Од организација кон **институција** – комплексност на норми и однесувања кои опстануваат во подолг период и служат на **колективно вреднувани цели** (Упхоф 1986),
- Организација која се стекнала со одреден степен на **вредност и стабилност**, поради што се смета дека е трајна.

ПОИМНИК

- **Граѓанско општество** – дел од општествениот простор надвор од семејството, државата и пазарот, кој е создаден од страна на индивидуални и колективни акции, организации и институции заради постигнување заеднички интереси (Цивикус, 2009)
- Институционален развој – создавање или зајакнување на **мрежа** на организации да **генерираат**, алоцираат и употребуваат (**управуваат**) човечки, материјални и финансиски ресурси за **ефективно** да се адресираат одредени цели на одржлива основа

Веројатност

- Доверба во институциите (МЦМС, 2008)

Индекс на доверба во институциите	43,9	↔
Држава	48,1	↑↑
Приватен сектор	47,0	↓
Граѓански сектор	41,7	↓
Политички партии	29,8	↑↑
Медиуми	53,6	↔
Меѓународна заедница	42,8	↓

Веројатност

- Доверба во граѓанскиот сектор (МЦМС, 2008)

Граѓански организации	41,2	↓
Цркви и верски заедници	65,6	↔
Синдикати	20,1	↔
Стопански комори	23,3	↔

Веројатност

- Постигнувањата на ГО се базираат на **домашниот социјален** и на **странскиот финансиски капитал**.
- Домашниот социјален капитал се состои од вредности, јаките општествени групи, човечки капитал и добрата комуникација, координација и соработка меѓу чинителите
- Знаменосци се прашањата на родот, лицата со посебни потреби (и претходно заштита на животната средина) (МЦМС, 2005)
- **ГО во Македонија имало, има и ќе има** - ги исполнува критериумите за вредност и стабилност

Вредност и ремодилирање

- **Сегашното** граѓанско општество е моделирано во периодот од 1992 до сега со значително влијание на **странските** извори на ресурси
- Со **намалување** на странските извори на ресурси сегашниот модел е неодржлив – како ќе се супституираат милионите евра на неколкуте најголеми организации?
- **Другите** чинители и извори на ресурси ќе стекнат **поголемо влијание** и граѓанското општество ќе се **ремоделира според нивното вреднување**

Вредност и ремоделирање

- Извори (на генерирање) на ресурси

Извор	Чинител
Членарини	Членови
Законски (буџет и слично)	Влада, органи, општини
Прилози	Граѓани и претпријатија
Фондови	Фондации
Услуги и други дејности	Пазар
Меѓународна заедница	Странски влади, организации

Вредност и ремоделирање

- Странски искуства (Џон Хопкинс, 2003)

	Услуги %	Закон (Влада)%	Дарувања%
САД	57	31	13
В. Британија	45	47	9
Германија	32	65	3
Холандија	39	59	2
Унгарија	45	42	13
Словачка	55	22	23
Полска	60	24	15
Просек	47,5	41,4	11,1
МЦМС, 2008	23,8	0	6,9*

* дарувањата се од стр. фирми, а услугите во најголем дел се за стр. институции

Аспекти на влијанието и одржливоста на граѓанските организации – почетна конференција

TACSO Македонска канцеларија • 11 Октомври 6/1-3 • 1000 Скопје • т: +389 2 3225 340 ф: +389 2 3290 684 • е-пошта: info@tacso.org

SIPU International AB Sweden • Civil Society Promotion Centre Bosnia and Herzegovina • Human Resources Development Foundation Turkey
Foundation in Support of Local Democracy Poland • Partners Foundation for Local Development Romania

Вредност и ремоделирање

- Потенцијал за дарување (МЦМС, 2008, 2009)

Потсектор на делување на граѓанските организации	Доверба (%)	Дарување (%)
Лица со посебни потреби	65,5	6,3
Деца, млади и студенти	65,2	7,1
Жени и родови прашања	61,0	1,3
Животна средина и природа (екологија)	58,5	1,5
Спорт, хоби и рекреација	55,3	1,1
Социјална грижа (хуманитарни)	54,6	22,9
Култура, образование	53,5	1,1
Демократија, човекови права и владеење на правото	46,7	2,2
Струкови здруженија	46,2	0,1
Рурален развој (вкл. земјоделци, фармери)	45,2	0,9

Аспекти на влијанието и одржливоста на граѓанските организации – почетна конференција

TACSO Македонска канцеларија • 11 Октомври 6/1-3 • 1000 Скопје • т: +389 2 3225 340 ф: +389 2 3290 684 • е-пошта: info@tacso.org

SIPU International AB Sweden • Civil Society Promotion Centre Bosnia and Herzegovina • Human Resources Development Foundation Turkey
Foundation in Support of Local Democracy Poland • Partners Foundation for Local Development Romania

Генерирање ресурси - модели

- **Членарини** – почетна основа за масовните членски организации – синдикати, пензионери, жени, студенти
- **Дарувањето и доброволната работа** (граѓанска, претпријатија) – **среднорочен кон долгорочен** извор за локални и одредени потсектори: за деца и млади, лица со посебни потреби, жени и социјални потреби, како и заштита на животни
- **Пазарот (услуги) и Законски (Влада, органи)** – **среднорочен извор** на сектори каде се вклучени услуги (пр. социјални услуги)

Генерирање ресурси - модели

- **Неидентификувани домашни извори** за потсекторот **демократија, човекови права и развој на граѓанско општество**, со исклучок на пазарот (услуги)
- Потребен **продолжен излез на странските извори** на ресурси на среден период, посебно за потсекторот демократија, човекови права и развој на граѓанското општество
- При **брзо излезно сценарио** сигурен е **пад на постигнувањата** (резултатите) на ГО, посебно одредени потсектори

Генерирање ресурси - модели

- Со предлог Закон за здруженија и фондации (ЗЗФ) се **дозволени дејности за добивка** поврзани со целите
- Се воведува статус на **организација од јавен интерес** со можноста на понатамошна фискална поддршка
- Во сценарио на брзо повлекување на странски ресурси на краток кон среден период, можна соодветна замена се **законските** извори (Буџет, игри на среќа), големо внимание на **транспарентноста**
- **МЦМС** набргу ќе промовира **анализа на законските извори** (Буџет 463) кои изнесуваат 0,2% од буџетот

Заклучоци

- Одржливоста е **комплексно** прашање на вредности, мрежи, генерирање и управување на ресурси и ефективни резултати
- Веројатноста за одржливост на ГО во сценарио на повлекување на странски ресурси е **извесна**, но ќе доведе до **ремоделирање** на ГО врз основа на новиот баланс на извори на ресурси
- Различни потсектори ќе треба да развиваат различни модели на финансирање (**различни стратегии за различни потсектори**), но потребна е поддршка од **странски извори и од законските извори**